

75 ára gamli Jóan Petur Andreassen:

»Um lív og heilsa verður, haldi eg fram nøkur ár afturat«

Á hvørjum ári, frá septembur til februar, eru tað nakrir menn sum royna eftir hummara, 75 ára gamli Jóan Petur Andreassen er ein teirra. Síðani 1979 hevur hann havt hummaraloyvi

FRÓDI LOKSÁGARD
KALMAR LINDENSKOV

Ein morgunin í farnu viku var Sosialurin á hummaraveiðu norðuri í Sundalagnum. Vit vóru umborð á bátinum hjá Jóan Petur Andreassen. Umframt at tosa um reidiskap og agn, greiddi hann okkum frá ymiskum viðvikandi hummara, og frá tí søguligu gongdini í hummaraveiðuni í Føroyum.

Síðani reglugerðin um hummaraveiðu var broytt í 1979, og farið var yvir til at royna við rúsum, í staðin fyri við trol, hevur 75 ára gamli Jóan Petur Andreassen havt hummaraloyvi.

Veidan eftir hummara í Føroyum byrjaði í 1971. Tey fyrstu nóggu árin varð trolað við smáum deksbátum eftir hummara. Tríggar bátar høvdu tá loyvi at trola. Tíðin, loyvt var at trola í, var munandi styttri enn tann tíðin loyvt er at royna við rúsum, loyvt var bert at trola ein mánaða mitt um summarið.

Jóan Petur Andreassen var eisini við í hummaraveiðuni hesi fyrstu árin. Hann var við deksbátinum Sigmundi, sum var ein av trimum bátum, ið hevði loyvi at trola eftir hummara. Jóan Petur sigur at hummararnir teir fingu tey fyrstu árin, vóru væl stórrir enn hum-

mararnir teir fáa nú. Stórsti parturin var hummari sum verður nevndur „nullari.“ Hetta eru teir størstu hummararnir ið fáast. Nógvar til tá, soleiðis er eisini enn, munurin er tó tann at miðal støddin á hummaranum sum fæst í dag, er væl minni.

Jóan Petur sigur viðari, at sjálvt um trolingin var spennandi, so dámar honum betur veiðuna við rúsum.

Jóan Petur byrjaði við rúsum fyrsta árið farið var undir henda veiðuháttin. Hann hevur alla tíðina gjørt rúsurnar sjálvur. Rúsurnar eru úr jarni, sum er klætt við plastikki, so at sleppast kann undan rusti. Hesar rúsurnar hava hildið væl, tí tær fyrstu rúsurnar sum hann gjørdi í 1979, verða brúktar enn, og eru tað tær sum roynast eina best.

Vit fregnaðust um hvat agn hann brúkti. Hann segði, at saltað sild var tað agnið ið royndist best.

– Ikki tað, fesk sild kann eisini brúkast, men royndirnar hjá mær vísa at tann saltaða sildin roynist betur.

I ár er framd ein broyting í hummaraloyvunum í mun til undafarin ár. Aðrenn hava bátarnir fiskað av eini felagskvotu uppá 47 tons, hetta var ikki hildið at verða nóg rættvíst, tí at teir bátarnir sum vóru mest úti

um seg, og drógu rúsurnar so ofta sum møguleiki var fyri tí, fingu væl meira í sín part enn hinir. Nú eru loyvini broytt soleiðis at hvør bátur hevur sína kvotu, og kann fiska 1500 kilo. Ein regla var tó í gomlu loyvunum, sum segði, at um ein bátur ið fiskaði av felagskvotuni fiskaði 2000 kilo, skuldi hann steðga.

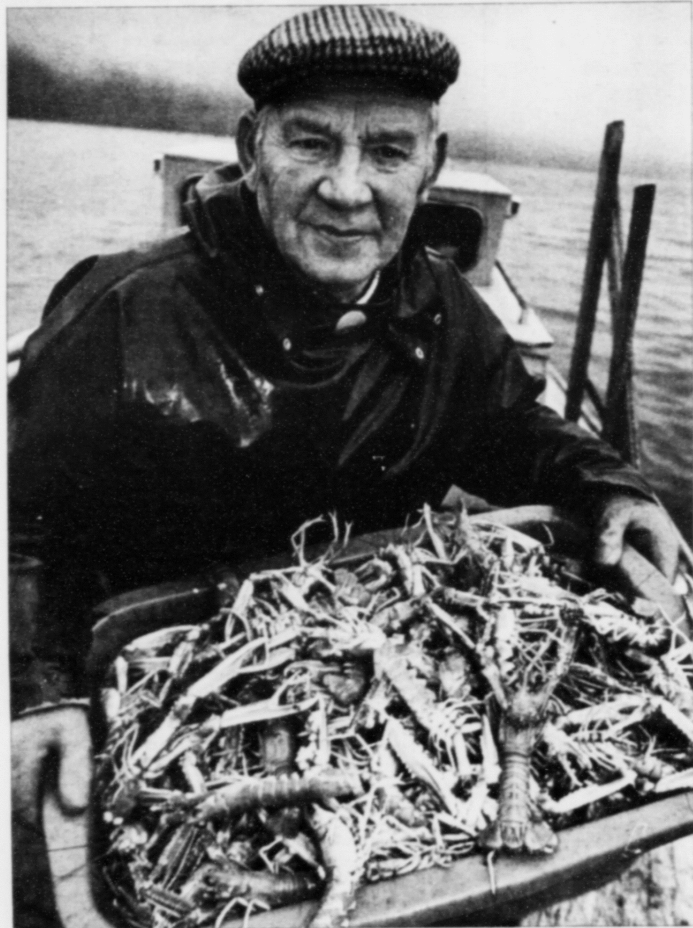
Vit spurdu Jóan Petur um hann helt at mynduleikarnir vóru ov afturhaldandi, og um hann helt at kvotan kundi verið hægri. Hetta helt hann ikki, og vísti á, at um meiri var fiskað kundi tað skjótt henda, at ov nógvar undirmálshummari kom í rúsurnar, tí av royndum vita teir ið fiska hummara, at meiri teir fiska smærri er hummarin teir fáa.

– Kemur tað so vítt, er skjótt at oyða stovnin.

Undirmálshummari er hummari sum er undir fimtan centimetrar.

Tað eru 50 bátar sum hava hummaraloyvi í løtuni. Loyvini er býtt út á fleiri økir. Flestu bátarnir eru tó í Sundalagnum, har hava 34 bátar loyvi at royna.

Prisurin á hummara liggur um 40 krónur fyri kilo. Hetta er hummari við gjær. Hummarin, har gjærin er tikin burtur, hevur ein væl hægri prís, okkurt um 60



75 ára gamli Jóan Petur Andreassen, hevur roynt eftir hummara við rúsum síðani í 1979, og hann sigur, at um lív og heilsa verður, heldur hann fram nøkur ár afturat



Bátarnir hava loyvi at fiska 1500 kilo í part. Hummaraprisurin er góður, bátarnir fáa um 40 krónur fyri kilo. Hummarin verður allur sendur av landinum

krónur fyri kilo. Ívasamt er tó um tað loysir seg at taka gjærina burtur, tí at hetta er eitt sera tíðarkrevjandi arbeiði.

Nógvar tann stórsti parturin av hummaranum sum kemur upp á land í Føroyum, verður sendur av landinum. Avskipað verður hvønn fríggjadag.

Vit spurdu Jóan Petur um vanligi føringurin sýndi nakran áhugaða fyri at keypa hummara frá teimum ið fiska. Hummari er jú tiltikin góður matur. Jóan Petur segði at áhugin var sera lítill, onkur hevði keypt eini tvey kilo í fjør, men hann helt ikki at nakar hevði spurt í ár. Hann helt ikki at hetta var tekin uppá at føroyingar lægdu nakað í hummara, hann helt at hetta mátti verða tí at vit ikki hava nakra traditión fyri at eta hummara í Føroyum.

Sjálvur segði Jóan Petur, at honum fyrr dámdi væl hummara. Tað eina árið teir trolaðu eftir hummara, var ein kokkur við bátinum, sum var ein sannur meistari í at matgera við hummara,

hann hevði lært hetta úttanlanda. Teir ótu nógvan hummara hetta árið. So mikið nógvan, at hann hevði etið heming á seg, so nú hevði hann ikki smakkað hummara í nógva ár.

At enda spurdu vit Jóan Petur um hvussu leingi hann ætlaði sær at fiska hummara, hann er jú eftirhondini vordin 75 ára gamal. – Hetta er ikki nakað strævið arbeiði, sjálvt um eg eri vordin gamal. So um lív og heilsa verður, haldi eg fram nøkur ár afturat.